წელიწადი I-ლი — ოთხშაბათი 5 იანვარი — ფასი 30 მან.

ბათომის ცხოვრება

№ 3 — ყოველ-დღიური დემოკრატიული ორგანო — № 3

გაზეთი ღირს თვიურათ ...
განცხადების ფასი:
1 გვერდზე პეტიტით სტრიქონი ... მან.
4 " " ... 45 მან.
სამგლოვიარო განცხადების ფასი შეთანხმებით.
ხელმოუწერელ წერილებს რედაქცია არ მიიღებს და მათ შესახებ არავითარ მოლაპარაკებას არ იქონიებს. წერილები უნდა იყოს დაწერილი ერთ გვერდზე და სუფთათ.
რედაქცია და კანტორა მოთავსებულია მარინის პროსპ. სახაზინო სახლებში, ქვედა სართულში.
რედაქტორის ნახვა შეიძლება დილის 10-12 საათამდე.

ელექტრო თეატრი „ა პ ო ლ ლ ო“
ნ. დ. ბროწალ-სხირტლაძის

სამშაბათიდან 4 იანვრიდან 1921 წ. პირველათ ბათომში ჩვენს ეკრანაზე სახელგანთქმული რომანხი მარგარიტა ბემეს

დღიური დაცემულისა

სურათი 2 სერიათ 10 ნაწილათ.
შტაბექდილების მოხდენისათვის—ორივე სერია მიდის ერთად.

ა ნ ო ნ ს ი: შემდეგი პროგრამა
სიყვარული და მოფიქრებული ქურდობა.

ელექტრო-თეატრი „ტ რ ი უ მ ფ ი“
თეატრი მოწყობილია საზამთროთ
ამერიკული სისტემით, მყუდრო და თბილათ.

სამშაბათიდან 4 იანვრიდან 1921 წ. წავა ახალი სურათი რომანსი გერმან ბენგას «მიხაელ»

ფ რ თ ე ბ ი.

დრამა 5 აქტათ, ქ-ნ ლილი ბეკის მონაწილეობით.

ა ნ ო ნ ს ი: 8 იანვრიდან
ა ხ ა ლ ი ს ა შ ო ბ ო პ რ ო გ რ ა მ ა.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

ბათომის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს

რომ მთავრობის განსაკუთრებულ რწმუნებულთან შეთანხმებით, იძულებითი ჩამორთმეულ ბინებზე ფასის დადების და გადახდის შესახებ დღიდან ამ დადგენილების გამოქვეყნებისა, დამტკიცებულია შემდეგი წესი:

1. იძულებითი ჩამორთმეულ ბინაზე ფასი უნდა დაწესდეს ოთხ-კუთხეულ საჟენის მიხედვით.
2. ბინა უნდა იყოს ორ კატეგორიათ: პირველ კატეგორიას ეკუთვნის ქალაქის შუა ნაწილში მდებარე ნათელი და მშრალი ბინა, რომელსაც აქვს საკუთარი სამზარეულო და სხვა საკუთარი მოწყობილობა, მეორე კატეგორიას კი ეკუთვნის ყველა დანარჩენი ბინა.
3. პირველ კატეგორიის ბინაზე ფასი არ უნდა აღემატებოდეს 75 მან. ოთხ-კუთხეულ საჟენზე, მეორე კატეგორიაზე კი 55 მანეთს-ოთხკუთხეულ საჟენზე. (ზომაში შედის მთელი ბინა).
4. სასტუმროში ჩამორთმევის რეკვიზიციით ნომრების 20 პროც.
5. სასტუმროები დაიყოფა ორ კატეგორიათ: პირველ კატეგორიის ნომერზე დაწესდეს დღე ღამეში გადასახადი 150 მანეთი, მეორე კატეგორიის ნომერზე კი 100 მანეთი დღე ღამეში.

იძულებითი ჩასახლებულმა მდგმურმა ბინის ქირა უნდა მისცეს სახლის პატრონს, თუ იძულებითი ჩასახლებული მდგმური დააყოვნებს ზემოაღნიშნულ წესის მიხედვით ბინის ქირის გადებას, სახ ის პატრონს ეძლევა უფლება ბინის ქირის ასაღებათ მიიღოს ზომები.

3—3 ბათომის ქალაქის გამგეობა.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

ბათომის ქალაქის გამგეობის ცნობებით, ზოგიერთი პირები განაგრძობენ თავის ნებით ბინის სხვაზე გადაცემას. ქალაქის გამგეობა ამით კი დევ ადასტურებს, რომ ყველა ბინა ოთახი, სასტუმროები რეკვიზიციით ჩამორთმეული ნომერი საბინაო განყოფილების მიერ აღრიცხვაზე არის აღებული. ამიტომ ყოველ გვარი გადაცემა გამგეობის საბინაო კომისიის უნებართვოთ ბინის ან ოთახის, ანუ სასტუმროებში რეკვიზიციით ჩამორთმეულ ნომრის, სასტიკად აკრძალულია. ასეთ გადაცემას არავითარი კანონიერი ძალა არ ექნება და გარდა ამისა დამნაშავენი სასტიკათ დაისჯებიან.

3—3 ბათომის ქალაქის გამგეობა.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა.

ბათომის ქალაქის თვითმართველობა

სამი იანვრიდან 1921 წ. ხსნის

საჯარო ვაჭრობის დარბაზს

ყოფილ ლომბარდის შენობაში.

დარბაზი მიიღებს ყოველგვარ საქონელს ძვირფას ნივთებს, ოქრო, ვერცხლს, ავეჯს, ტანისამოსს და სხვა ყოველგვარ სხვილ თუ წვრილ საგნებს, რომლებიც გაიყიდება დანიშნულ დღეს საჯარო ვაჭრობით. საჯარო ვაჭრობა შეიძლება აგრეთვე დაინიშნოს დარბაზის გარეთაც, სადაც ამას საქონლის პატრონი მოითხოვს. საჯარო ვაჭრობიდან აღებული ფული გადაეცემა მეპატრონეთ სრულიად ე. ი. პროცენტების გამოუკლებლათ.

ბათომის ქალაქის გამგეობა.

3—2

ბ ა თ ო მ ი ს მ უ შ ა თ ა მ ა გ ი დ ა

ამით აცხადებს, რომ განსაკუთრებულ განკარგულებამდე რაციონი არ მიეცემა ქვემო ჩამოთვლილ დაწესებულებების მუშა-მოსამსახურეებს:

1) საეკრო დაწესებულებები,
2) ყველა დარგის კანტორები,
3) ლიმონათის ქარხნები,
4) ბანკები,
5) აბანოები,
6) მეეზოვეები,
7) სასტუმროები და
8) ნოტარიული კანტორები.

მუშათა მაგიდა. 3—3

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა.

ბათომის ქალაქის გ ა მ გ ე ო ბ ა

ამით აცხადებს, რომ მან მოამზადა რა საჭირო მასალები ქალაქის სხვა და სხვა ადგილებში ქვა ფილების შესაკეთებლათ სჭირდება მოხელე, რომელსაც შეეძლება აიღოს მთელი სამუშაო, რისთვისაც ნიშნავს წერილობით შეჯიბრებას დღეს 7 იანვარს, დილის 12 საათზე და იმ დღეს მსურველნი, სამუშაოს აღებისა, უნდა გამოცხადდნენ ქალაქის გამგეობის საინჟინრო განყოფილებაში ფარულ შეჯიბრებაში მონაწილეობის მისაღებად. ყოველ გვარ ცნობების მიღება, დასახელებულ სამუშაოის შესახებ შეიძლება გამგეობის საინჟინრო განყოფილებაში ყოველ დღიურათ, შეჯიბრების დღემდე, დილის 9 საათიდან შუა დღის 3 საათამდე.

3—2 ქალაქის გამგეობა.

მცხოვრებლებს!

მთავრობის განსაკუთრებულ რწმუნებულის დადგენილების თანახმად საბინაო საქმე გადაეცა სრულიად ქალაქის გამგეობას.

ქალაქის გამგეობა გრძნობს, რომ საბინაო საკითხის მცხოვრებთათვის უმტკივნეულოთ და წესიერათ მოგვარება შეიძლება მხოლოდ იმ პირობით თუ ბინების შევიწროება და იძულებით ჩამორთმევა მოხდება სრულიად მიუდგომლათ იმ მასალების თანახმათ, რომლებიც ნათელყოფს სინამდვილეში საბინაო საკითხის საქმეს.

ამ მიზნით ქალაქის გამგეობამ დაადგინა მოხდეს საბინაო აღწერა ქ. ბათომის და (Г.И. О.Л. И В.), რომელიც დაიწყებს 4 იანვრიდან მიმდინარე წლისა.

როგორც სხვა ყოველივე საზოგადო საქმეც ისე ამ აღწერისაც სასურველათ დათავება დამოკიდებულია თვით მცხოვრებლებზედ.

ქალაქის გამგეობა იმედს გამოსთქვამს, რომ მცხოვრებლები აიყვანობიან ამ აღწერას სასურველ სიმშვიდით და მიაწვდიან ამწერლებს სწორ ცნობებს ყველა ბინების ჩამოვლა დავალებული აქვს განსაკუთრებულ ამწერლებს, რომლებსაც თან აქვს მოწმობა ქალაქის თავის და აღწერის გამგის მიერ.

ქალაქის გამგეობა სთხოვს ყველა მოქალაქეებს, სახლის პატრონებს და ადმინისტრაციას აღმოუჩინონ ყოველ გვარი დახმარება ამწერლებს. ის პირები, რომლებიც უარს იტყვიან ცნობების მიწოდებაზე ან მისცემენ ყალ ცნობებს, მიცემულ იქნებიან პასუხის გებაში.

ბათომის ქალაქის გამგეობა.

ბ ა თ ო მ ი ს მ უ შ ა თ ა მ ა გ ი დ ა.

კარაქი, მიღებული ბათომის საბაჟოდან, მაგიდის მიერ გადაეცა კოოპერატივ

„ს ხ ი ვ ს“

ბათომის სახელმწიფო მუშა-მოსამსახურეებზე გასანაწილებლათ, გირვანქა კარაქი გაყიდული უნდა იქნას 630 მანეთად სულზე ნახევარი გირვანქა.

2 მუშათა მაგიდა.

ბათომი, 5 იანვარი.

გუშინ წინ ჩამოვიდა და ჩვენ სატახტო ქალაქში მიემგზავრება საქართველოს მთავრობასთან წარმოგზავნილი გერმანიის ელჩი, დოქტორი რაუხერი. მისი ჩამოსვლა უნებურათ გვაგონებს იმ ახლო წარსულს, როდესაც ჩვენი რეოლის ცეცხლში ჩაჭერილი, მოკლებული სახელმწიფოებრივ სიმტკიცეს და ორგანიზაციას, იდგა დიდი საფრთხის წინაშე.

მძლავრი გერმანიის მოკავშირე ოსმალეთი თავის ჯარებს გზავნიდა საქართველოს საზღვრებთან და მის ლაშქარი საქართველოს ბჭეების განგრევას ცდილობდა. მართალია, მოუწყობელი ვიყავით, საკმაო ძალა და ორგანიზაცია არ გვქონდა. რომ მოზღვავებულ მტრის რაზმთა დენა შეგვეჩერებია, მაგრამ საქართველოს დემოკრატია უომრათ ვერ დაუთმობდა ბრძოლის ველს მტერს, რომელსაც ჩვენი ქვეყნის დანგრევა და სასიცოცხლო ძალების დაღუპვა განეზრახა. საქართველოს დემოკრატია წითელი დროშას, რომელიც

განცხადება

ბათომის ქალაქის გამგეობა

ამით აცხადებს ქალ. ბათომის მცხოვრებთა საყურადღებოთ, რომ თანახმათ § 1 შენიშვნა 1, 2 და 3 ქალაქ ბათომისთვის გამ. სავ. დადგ. კრებულისა აკრძალულია გაკვრა აფიშებისა და სხვა ყოველგვარ განცხადებებისა სახლის კედლებზე, ღობეებზე და სხვა, გარდა სახლის პატრონების და მათი მდგმურების განცხადებებისა, ავეჯეულობისა და სხვა ნივთების გაყიდვის შესახებ. აკრძალულია აგრეთვე დადგმა ქუჩებში განსაკუთრებულ ბოძების გამოფენისათვის წიგნების, სურათების და სხვა საგნებისათვის თუ განსაკუთრებული ნებართვა არ არის ამ შემთხვევაში ქალაქის გამგეობისაგან.

აფიშები, განცხადებები და აგრეთვე ზემოდასახელებული გამოფენები შეიძლება გაიკრას და გამოიფინოს ქალაქში მათთვის განსაკუთრებულ დადგმულ ბოძებზე,

ვინაიდან ხშირია ქალაქში ზემოდასახელებულ წესების დარღვევის შემთხვევა, ამისთვის წინადადება ეძლევა ყველა წესის დამრღვევს დაუყონებლივ ჩამოსწმინდონ განცხადებები, აფიშები და სხვა ქაღალდები, და მომავალში ასეთები უნდა იქნეს გაკრული იმ განსაკუთრებულ ბოძებზე, რომელიც დადგმულია ქალაქის სხვა და სხვა ადგილებში, მილიციას ევალება საეტიკ ყურადღების მიქცევა და დამნაშავეთა პასუხის გებაში მიცემა.

1 ქალაქის გამგეობა.

ათეული წლობით ამაყათ ხელში ეპყრა, ვერ დახრიდა იმ დესპოტის წინაშე, რომელსაც თავის ლაშქარს ჩვენი ერის თავისუფლების და რევოლუციურ მონაპოვართა მოსასპობათ დაეძრა. საჩქაროთ მოწყობილი რაზმები დაუყენეთ მტრის ლაშქარს, ვიბრძოლეთ [illegible] გამარჯვებას. ხარობდა [illegible] მოიწყვდ და საქართველოს შავი დღეები უთენდებოდა და აქ ამუშავდა ჩვენი დიპლომატია. გერმანია - ოსმალოს ურთიერთობაში ჩაქსოვილი წინააღმდეგობა ჩვენც სასარგებლოდ გამოვიყენეთ და გერმანიის დახმარებით ოსმალთა წინსვლა შეჩერდა.

მძიმე წუთები განვიცადეთ, საქართველოს რევოლუციური დემოკრატია იძულებული იყო იმპერიალისტურ გერმანიის დახმარებით ესარგებლა დესპოტიურ ოსმალეთის წინააღმდეგ მძიმე. ისეთი ორი ძალების შეგუება და ერთგვარათ დანათესავება, რომელთაც საერთო არაფერი და საბრძოლველი კი ბევრი აქვს, მაგრამ წუთიერ რევოლუციურ თავმოყვარეობის მაღლა დავაყენეთ ჩვენი ერის კეთილდღეობა ჩვენც ამ არჩევანში მართალი გამოვდექით.

ოსმალთა საფრთხე ჩვენ მშრომელ ხალხს ავაცილეთ, ცოტა შევისვენეთ და ჩვენი სახელმწიფოებრივი ორგანიზაციის მოწყობა მომაგრებას შევუდექით.

გერმანიის ჯარები ჩვენ საზღვრებში შემოვიდენ, მაგრამ არ ყოფილა ისეთი ხანა, რომ ჩვენ მაშინდელი გერმანიის პოლიტიკას ავყოლოდით, რომე მათი შეხედულება მიმართული ვინმეს სამტროთ გამოგვეყენებია, ან ჩვენი დემოკრატიული სულის კვეთება ჩვენში ჩაგვეკლა და რევოლუციური აღმშენებლობა შეგვეკვეცა. ჩვენ დავრჩით იმათ, რაც ვიყავით, ჩვენი დემოკრატიულ-რევოლიუციური ხაზი სწორათ და შეუბღალავათ ტარდებოდა, ჩვენი რევოლუციური, ნათელი დროშა ისევ ამაყათ შეყურებდა ჩვენ სამშობლო ცას. მაშინ და ეხლაც ჩვენ ვაღიარებთ: გერმანიამ დიდი დახმარება გაგვიწია, საშინელ მტერთა შემოსევისაგან ჩვენი ქვეყანა გადაარჩინა.

დღეს მდგომარეობა შეცვლილია, რევოლუციური ალი გერმანიაშიც ამოვარდა, ცეცხლში დაიწვა და დაიფერფლა ძველი წყობილება, რომელიც ასე გვაშორებდა და გვაშინებდა გერმანიის დახმარებას. დღეს გერმანიაში ხალხი ბრძანებლობს, გერმანია რესპუბლიკანური სახელმწიფოა ჩვენ დაგვიახლოვდა წყობილებით გერმანიის ხალხი და მასთან დაახლოებას და კავშირის გაბმას ჩვენ დიდ მნიშვნელობას ვაძლევთ.

მართალია, გერმანია ომში დამარცხდა, ვერსალის ხელშეკრულება აუტანელი სიმძიმით მას თავს დაატყდა, დიდათ დაზარალდა მისი ეკონომიური ძლიერება და მისი მძლავრი მრეწველობა, მაგრამ გერმანიის მხნეობა, შრომა და გარჯილობა იმედს იძლევა, რომ ადრე წელში გაიმართება და საპატიო ალაგს დაიჭერს საერთაშორისო ოჯახში. გერმანიის მეცნიერება და იდეური ძიება კვლავ დაუშრეტელი ნაკადით ეძლევს და საერთაშორისო იდეურ მოძრაობაში საპატიო ალაგს დაიჭერს.

ჩაქრება მსოფლიო ომის შედეგათ დატოვებული მტრობა და გაუტანლობა, ერთა შორის ძმობა და ერთობის ტახტი დაიდგმება და ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ამ საერთაშორისო მშვიდობიანობის ჩამოგდებაში განახლებული გერმანია საპატიო შრომას გასწევს.

ჩვენ ვცდილობთ ყველა სახელმწიფოებთან კეთილმეზობლური განწყობილება დავამკვიდროთ, ჩვენი ცდა ყოველთვის აქეთ იყო მიმართული. ცხადია, განახლებულ გერმანიასთან კავშირის, მასთან მჭიდრო მეგობრული ურთიერთობის დაჭერა ჩვენი სანუკვარი საგანია. დარწმუნებული ვართ, რომ ახლათ მოვლინებული თავისუფალი გერმანიის ელჩი თავის ცოდნას და შრომას ასეთ მეგობრული ურთიერთობის გაბმას გერმანია და საქართველოს შორის მოახმარს. ჩვენ თფილი გრძნობით ვეგებებით მის აქ ჩამოსვლას.

მოკლე შენიშვნები

V.

საქართველოს ახლო და შორეული წარსული იყო და არის პოლიტიკური ბრძოლა.

ჩვენი ქვეყნის რუსეთთან დამოკიდებულების მწარე სინამდვილემ გაამდიდრა ამ ბრძოლის ბუნება და მისცა მას მდიდარი შინარსი.

ქართველმა ხალხმა ვერ შეურიგდა რუსეთის პოლიტიკას.

და არც შეიძლებოდა შერიგებოდა.

ჩვენს არსებობის ობიექტიური პირობები მოითხოვდა ბრძოლას და თავგანწირულებას.

ეს იყო ბრძოლა პატარა დავითისა უხეშ და უძლიერეს გოლიათთან.

ქართველი ერის შეურიგებელი ნაწილი წინეთ ამ ბრძოლაში ადგა ნაციონალურ პოზიციას

დროთა გარემოებამ შესცვალა ბრძოლის სურათი, გაართულა და გაამრავალმხრივა ის.

ეროვნული ბრძოლა შეიცვალა კლასთა ბრძოლით. ამ ბრძოლამ ჩაითრია მთელი ქართველი დემოკრატია, ბრძოლა სამშობლოს განთავისუფლებისათვის და საკაცობრიო იდეალებისთვის გახდა შრომელი დემოკრატიის ალფვათ და ომეგათ.

რა მოგვცა პოლიტიკურმა ქარიშხალმა და ჩვენი ხალხის თავგანწირულებამ?

— თავისუფალი სამშობლო!

ეს პირველად ყოვლისა!

და შემდეგ:

— უმდიდრესი შკოლა პოლიტიკური მუშაობის!

ამ ბრძოლაში გამოწაფვით არხსნება უმთავრესათ ის დიდი ცოდნა, უნარი და საქმიანობა, რომელიც ახასიათებს საქართველოს დღ[illegible] პოლიტიკურ [illegible] თაურთ.

ამიტომ ჩვენს პოლიტიკურ [illegible] ობას აქვს შნოც და სილამ[illegible] შინაარსიც და მიზან-შეწონ[illegible] ბაც.

ახლოთ ამ შკოლით აიხსნებ[illegible] იერ კავკასიის ხალხთა ცხოვრ[illegible] საქართველოს პირველობა პოლ[illegible] კურად და დღემდე უძლეველობ[illegible] ხელმწიფოებრივათ.

რა გასაკვირალია, რომ ასეთ [illegible] რობებს და ასეთ სტაჟს გამოე[illegible] სასურველი ნაყოფი.

სულ სხვა სურათს გვაძლევს [illegible] ლვაწევაბა ეკონომიურ სფეროში.

მშრომელი ხალხის თავ განწ[illegible] ლების ქონდა ორი მიზანი.

უახლოესი და უშორესი:

ჯერ პოლიტიკური თავისუფლ[illegible] შემდეგ ეკონომიური უღლის [illegible] სხვრევა.

პირველმა შეიწირა დიდი მსხვ[illegible] პლი. ბრწყინვალე გამარჯვებით [illegible] სრულდა და დიდი გამოცდილებ[illegible] დაგვ ჯილდოვა.

დესპოტიის დამხობის შემდეგ [illegible] რე მიზანი მოულოდნელათ გართუ[illegible] ლა.

ისტორიამ ნახტომი გააკეთა, [illegible] ამ ნახტომის ფარგლებში ჩვ[illegible] მოვექეცით.

ეკონომიურად დანგრეული [illegible] სეთი, რომელთან წინეთ ჩვენს [illegible] ყანას დიდი ურთი ერთობა ქონ[illegible] სოციალისტური გარდაქმნის ნაადრ[illegible] ალში იწვის და იფერფლება.

კაცობრიობის განვითარების უ[illegible] დესი ფაქტორი-კულტურული ევრ[illegible] პა კონსერვატორობას იჩენს და [illegible] კიცეთ დგას საკუთრების ბურჟ[illegible] ზიულ ფორმის დარაჯათ.

ამ ორ ერთმანეთის საწინააღმდ[illegible] გო ფაქტორებს შუა დგას საკუთა[illegible] ბ დის მინდობილი საქართველო.

მდგომარეობა მოითხოვს მეტა[illegible] ფრთხილ და მეტად შეთანხმებუ[illegible] მოქმედებას.

ქვეყნის დაღუპავს გამოუცნობელ[illegible]

მუშათა კანონმდებლობა საქართველოში 1920 წ.

(მოკლე მიმოხილვა).

მუშათა კანონმდებლობის სფეროში გასულ 1920 წელს საქართველოს რესპუბლიკამ ფრიად მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგა წინ 14 აგვისტოს 1920 წ დამფუძნებელმა კრებამ მიიღო კანონი შრომის ხელ შეკრულების შესახებ, რომელიც იცავს მუშათა კლასის უფლებებს გაცილებით უფრო მეტად ვიდრე კულტურულ სახელმწიფოების ანალოგიურ კანონები. 1917 წლის დიდმა რევოლიუციამ პირველ დღიდანვე გამოაშკარავა ღრმა წინააღმდეგობა მუშათა კლასის მიერ ფაქტიურად მოპოვებულ უფლებებსა და ძველი, თვითმყრობელობის მუშათა კანონმდებლობის შორის. საჭირო იყო რამდენიმეთ მაინც შეფარდება კანონისა და ცხოვრების. ამ მიზნით მაშინდელ მა დროებით მთავრობამ გამოსცა რამდენიმე სახელდახელოთ შედგენილი დეკრეტები, შემდეგ ამიერ კავკასიის კომისარიატმაც თავის მხრივ გამოსცა ფრიად მნიშვნელოვანი დეკრეტები, დებულებები მუშათა მოსამსახურეთა მიღება დათხოვის შესახებ, 8 საათის სამუშაო დღის შესახებ 29/X-1917 წ. და სხვა.

დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან და 14 აგვისტოს კანონის გამოქვეყნებამდე რესპუბლიკის შრომის სამინისტრო და მისი ორგანოები ხელმძღვანელობდენ ხსენებული დეკრეტებით და იმ მრავალ ცირკულიარებით, რომელსაც სამინისტრო თავის მხრივ სისტემატიურად აქვეყნებდა, ამ რიგათ დიმზადდა აუარებელი ფაქტიური მასალა ერთი მხრივ რადგან ამ დეკრეტების და ცირკულიარებს თითქმის ყველას ესვა ბეჭედი სიჩქარისა, შიგ ხშირათ ნახავდით წინააღმდეგობას, და სხვა მრავალი ნაკლს რაიც სამინისტროს ორგანოებს უხერხულ მდგომარეობაში აყენებდა; საჭირო იყო ერთი მთლიანი კარგად განსჯული და განზომილი კანონი და აი დამფუძნებელმა კრებამ გასულ წელს ისარგებლა რა სამი წლის ჩვენი გამოცდილებით აგრეთვე ევროპის მაგალითებით გამოაქვეყნა ხსენებული კანონია რომელიც ჭეშმარიტად ღირს შესანიშნავ აქტად უნდა ჩაითვალოს ჩვენი დამფუძნებელი კრების საკანონმდებლო მოღვაწეობაში, ჩვენ საშვალება არ გვაქვს დაწვრილებით შევეხოთ ამ კანონს. მოვიხსენიებთ მხოლოდ მის რამდენიმე ფრიად საყურადღებო მუხლებს.

სამრეწველო ქვეყნებში მრეწველთა სინდიკატები მუშათა კლასის გამოჩენილ წევრებს, გაფიცვაში მონაწილეთ და სხვა ე. წ. შავი სიებით ებრძოლენ ამ სიებს. სინდიკატი უგზავნის თავიანთ წევრებს, რისკამოსიაში შეტანილ მუშებს უძნელდებათ სამუშაოს შოვნა. დამქირავებელთა ასეთი მოქმედება არცერთ სახელმწიფოში კანონით არ იდევნება. შრომის ხელშეკრულების კანონის მე 85 მუხლის ძალით კი ისჯებიან ჯერ ჯარიმით და შემდეგ განმეორებულ დანაშაულობისთვის ერთ წლით ყველა ეს მუშათა კლასის ინტერესების დამცველებსა და მებრძოლათ ასეთი წესით ესარჩლება დამქირავებელთ წინააღმდეგ. ა ს ე თ ი ვ ე სასჯელით ისჯება ის დამქირავებელი, რომელიც საანგარიშო წიგნაკებში ჩაუწერს დაქირავებულს ცნობებს მისი შრომას უნარის, ცოდნის გამოცდილებას და პირადი ღირსების შესახებ რაც მას გაუძნელებს სამუშაოს შოვნას.

კანონის 70 და 79 მუხლის ძალით დამქირავებელნი ვალდებულნი არიან დათხოვნილ მუშა მოსამსახურეთ მისცენ ნამსახური ჯილდო ყოველ შემთხვევაში, როცა ეს დათხოვა არ არის გამოწვეული დაქირავებულის რაიმე საგრძნობ დანაშაულის ჩადენის მიზეზით. აგრეთვე ეძლევა ჯილდო მუშა მოსამსახურეთ მაშინაც, როცა ის შედის სავალდებულო სახელმწიფო და საზოგადო სამსახურში. თუ დაქირავებული გარდაიცვალა ჯილდოს ღებულობს მისი ოჯახი.

კანონის მე 2 მუხლის ძალით დაქირავება ხდება განსაკუთრებით შრომის ბირჟის საშვალებით, რაიცა დაქირავებულთ გაცილებით უკეთეს პირობებში აყენებს, ვიდრე ეს იყო წინეთ. სხვა ქვეყნებში შრომის ბირჟების საშვალებით დაქირავება სავალდებულო არ არის. მასთან იქ ეს ბირჟები დამოკიდებულია დამქირავებელთა ორგანიზაციებიდან. რასაც საქართველოში ადგილი არ აქვს-აქ შრომის ბირჟა სრულიად დამოუკიდებელი ინსტიტუტია.

88 მუხლის ძალით დამქირავებელი ჯარიმდება როცა ის თავის დროზე (ხელფას) არ აძლევს დაქირავებულს.

89 მუხლის ძალით ის ადმინისტრატორი, რომელიც სისტემატიურათ არღვევს შრომის კანონებს, შეურაცყოფს დაქირავებულს სიტყვით ან მოქმედებით-უნდა იქნეს გაძევებული წარმოებიდან სასამართლოს დადგენილებით, თუ ამას მოითხოვს სათანადო კავშირი. არც ერთ სხვა ქვეყნის კანონში არ არის ასეთი დებულება.

63 მუხლის ძალით ხელშეკრულების გაუქმების შემდეგ თუ დამქირავებელმა თავის დროზე არ გადაუხადა ხვედრი ხელფასი, ის ვალდებულია მისცეს მას ნაცდური ფაქტიურად ხელფასის მიცემის დრომდის, ხოლო არა უმეტეს ერთი თვისა ამით დაკანონებულ იქნა ერთი რევოლიუციის მონაპოვართაგანი,

კანონის 53 მუხლი ავალებს დამქირავებელს, რომ მან შექმნას, წარმოებაში ისეთი პირობები, რომელიც განსაცდელში არ ჩააყენებს დაქირავებულის სიცოცხლეს, ჯანმთელობას, პატიოსნებას და ზნეობას. წინააღმდეგ შემთხვევაში დაქ[illegible] რავებულს უფლება აქვს დაარღვ[illegible] ოს ხელშეკრულება და მოსთხოვ[illegible] დამქირავებელს ნამსახურის ჯილდო[illegible] ამ რიგათ, თუ, მაგ. მანქანას არ [illegible] ნება საჭირო ზღუდეები, თუ ქა[illegible] ხნის ბინები ნესტიანია, ცივი იქნ[illegible] ბა და სხვა — დაქირავებულს შეუძ[illegible] ლია მიიღოს სალიკვიდაციო, ასეთ[illegible] უფლებებს არ იძლევა არც ერთ[illegible] კანონმდებლობა სხვა ქვეყნებისა.

დამქირავებელს არ აქვს უფლებ[illegible] დაითხოვოს მუშა მოსამსახურე თუ[illegible] ეს დათხოვა აუცილებელი არაა წარ[illegible] მოების შემოკლების გამო, ან იმ[illegible] ტომ რომ მუშამ დაეკარგა შრომის[illegible] უნარი, ასეთ უფლებებსაც არ იძლე[illegible] ვა ევროპის ქვეყნების კანონმდებ[illegible] ლობა, სადაც მაგ. საფრანგეთში — დამქირავებელს ყოველთვის შეუძლია მუშის დათხოვა. მოყვანილ[illegible] რამდენიმე მაგალითები ნათელ ყო[illegible] ფენ 14 აგვისტოს კანონის დიდ[illegible] მნიშვნელობა ქართველს მუშათა კლასისთვის. ეს კანონი მხოლო[illegible] ეხლა შედის ცხოვრებაში და ისიც[illegible] თან და თანობით — საქართველოს მუშათა კლასის ერთი უდიდესი რა[illegible] მი სახელმწიფო დაწესებულებათა და წარმოებათა მუშათა მოსამსახუ[illegible] რენი ამ რამდენიმე ხნის წინეთ დიდათ ნაწყენი დარჩენ როცა ზოგმა წრეებმა განმარტეს 14 აგვისტოს კანონი იმ გვარათ, რომ თითქოს ეს კანონი მათზე არ ვრცელდებოდეს — დამფუძნებული კრების იურიდიულ კომისიის ავტორიტეტულმა[illegible]

ნახტომები, ექსპერიმენტები და ...ლი ეკონომიური ხაზიც.

ამის შემეცნებიდან გამომდინარეობს დღევანდელი ჩვენი პრაქტიკული ეკონომიური მუშაობა, რომელიც მამლაყლინწურათ ახტუნებს ნაციონალ-დემოკრატების ასათიანებს მარჯვნიდან და ბოლშევიკურ მუქარას იწვევს მარცხნიდან.

სწორეთ ეს გარემოება ადასტურებს ამ ხაზის სისწორეს და ამდროულობას.

ასეთ ეკონომიური მოღვაწეობა ახალი, უჩვეულო საქმე არის, ამ მხრივ ჩვენ არ გვაქვს სათანადო „სტაჟი" და გამოცდილება, არ გვაქვს განვლილი ამ მოღვაწეობის სკოლა.

საერთო მიზეზებს გარდა, რომლებიც ახასიათებს მსოფლიოს ბაზრის დაცემა-არევდარევას, ეს არის ჩვენი მეურნეობის მოუგვარებლობის ერთი მიზეზიც.

დემოკრატიის მტრების ბანაკში ხშირათ გაიძახიან, რომ ჩვენ გვყავს.

— „გამოცდილი კაცები"!

— დიპლომიანები მოღვაწეები.

ეს უდავო ჭეშმარიტება არის.

ჩვენში არის გამოცდილი ეკონომისტები, გამოწაფულნი ამ დარგის როგორც თეორიაში, ისგრეთვე პრაქტიკაში!

მაგრამ სახელმწიფო მოღვაწეობისათვის მარტო გამოცდილება როდია საკმარისი.

საჭიროა საზოგადოებისადმი ერთგულება და თავგანწირულება.

ეს „გამოცდილი კაცები" ეკუთვნიან უმთავრესათ აქტი საზოგადოებრივ ნაწილს.

თუ ვინმეს დღემდე ზღაპარი „გამოცდილი კაცების" საზოგადოებრივი მუშაობის შესახებ კიდევ სწამდა, — დღეს ხომ საკმაო საბუთები მოიპოვება, რომლებიც ბრმასაც კი დაუმტკიცებს, რომ ეკონომიურ აღმშენებლობაში ჩაბმული „გამოცდილი კაცი" პირველათ ყოვლისა

ბეჯითობს „ნალების" „ნაშთისაგან" გამოცნობას.

ამიტომ როგორც პოლიტიკურ სფეროში, ისგრეთვე ეკონომიურ დარგში თვით მშრომელმა დემოკრატიამ უნდა იუნარიანოს, ჯადრმავოს თავისი ცოდნა გამოცდილება და ხელი შეუწყოს სამშობლოს მეურნეობის აღდგენას.

ჩვენ შევეცადეთ დასმული საკითხის სუბიექტიური ნაწილის გარკვევას.

ეხლა საჭიროა შევეხოთ საქმის ობიექტიურ მხარეს.

ამისათვის უნდა გავითვალისწინოთ ის საერთო პირობები, რომლებშიაც ჩვენ ახლო წარსულში ვიმყოფებოდით.

კ. ფირცხალაიშვილი.

მომენტისთვის.

ეს ხანა, როგორც ცნობილია ზარბაზნების ყეფის ხანაა.

დღეს იმას აქვს თავი დაზღვეული ხვალინდელ დღის გამოუცნობლობაში, ვისაც თავის წიაღში უდგას მაგარი ჯარი, ბევრი აქვს ტყვია-წამალი, სურსათი და მაგარი ნერვები აქვს.

ეს დრო დანგრევ-გადმონგრევის პერიოდია.

სტიქიურად მბობქრობს ესა თუ ის ვნება, რომელიც აქაფებულა მსოფლიო კატაკლიზმის შედეგად და სუსტ ნების ყოფის ხალხებს მღელვარე ზღვას აძლევს.

საკუთარ ტრადიციას და ნების ყოფას მოკლებულია ერები სწრაფად ინთქებიან დაწყებულ ღელვაში.

საქართველო დამოუკიდებლობა აღდგომის წამიდან სასტიკ ღელვაშია მოქცეულია. ჩრდილოეთის წითელი იმპერიალიზმი აზიატ ბარბაროსობა და წვრიმან მეზობელ ერთა გაურკვევლობა აი ძალები საქართველოს ხელმწიფებას რომ ებრძვიან.

საქართველო მარტოდ მარტოა კავკასიაში, მას სიმედვრით უპყრია ხელში ქართველი ხალხის სახელმწიფო სკიპტრი და მიდის თავის გზით, მაგრამ ის მტერთა ქიდილშია მოქცეული, მტრის რგოლში იმყოფება.

აი, ასეთ დროს საქართველო უნებურათ ეძებს თამგრძნობს, იოგვლივ იხედება და მოკავშირეს თვალთვალებს და საქართველოს ყავს დამხმარე და თანამგრძნობი.

საქართველოსთან არის მთელი კაცობრიობის სახით საერთაშორისო დემოკრატია!..

მაგრამ იმ დროს, როცა ბედი ზარბაზნების ენით სწყდება უმთავრესი მნიშვნელობა იმას აქვს, თუ ვინ არის ჩვენთან და რა ძალას გვახმარს.

არავინ!..

ეს, ერთი იმიტომ რომ საქართველოს რესპუბლიკა არავის სამხედრო სფეროში არ შევა და გარდა ამისა ამ ჟამად არც არავის შეუძლია აქ მეომარ ზხლის მოტანა, სხვათა შორის ხალხთა ლიგამ საქართველოს სრულ უფლებიან წევრად მიღება იმ მოსაზრებით უარჰყო, რომ იქ, საქართველოში, ჯარის გაგზავნა იქნება საჭირო.

ევროპის, სამხედრო ევროპის იმედი საქართველოს დემოკრატიას არასოდეს არ ჰქონია და ჟამსა განკითხვისა არასოდეს მიუპყრია მათკენ თვალნი, მაგრამ გულ უბრყვილო ხალხში (თუმცა გამონაკლისს ნაწილში) კიდევ ტრიალებს ის აზრი, რომ ჩვენ ვიღაცამ უნდა დაგვეხმაროს.

საქართველო არასოდეს არ მიიღებდა ევროპის სამხედრო დახმარებას, ეს დასცემდა ქართველ დემოკრატიის პრესტიჟს და მას ამოუყენებდა გვერდში ევროპის იმპერიალისტებს.

საქართველო ამას არასოდეს არ იზამს.

ევროპის დახმარებიდან მისთვის საკმაო შეღავათიან პირობებში საჭირო საქონლის მოწოდება, სურსათი და სესხი. რასაც ჩვენ ვლებულობთ ევროპიდან.

რაც შეეხება საქართველოს რეალურ სიმაგრეს, ეს სიმაგრე მხოლოდ და მხოლოდ ქართველმა ხალხმა უნდა წარმოადგინოს მის საზღვრებზე.

ვინაიდან დღეს ხალხის სიმაგრეს სწონიან ზარბაზნებით, კაი ჯარით და საკმაო სურსათით, ამიტომ ამ გარემოებას ჩვენში განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს.

მეტი მოვლა და მზრუნველობა ჯარს. საქართველოს მშრომელმა ხალხმა უნდა გაამაგროს თავისი სამხედრო მკლავი, ქართველმა გლეხმა, რომელიც ნატრობს წყნარ შრომას მაზოლიან მარჯვენით უნდა სჭედოს ბედი ერისა და თავის უფლებისა.

ჰაერში ბრძოლის სუნია ავარდნილი, ქართველმა ერმა უდიდესი ყურადღება დღეს რესპუბლიკის სამხედრო ძლიერების ორგანიზაციას უნდა მიაქციოს.

უბრალო სიტყვებით ამას ჰქვია ყველაფერი თავდაცვისათვის, ჯაფა და შრომა ფრონტისათვის.. ყველას ახსოვდეს ძველი სიბრძნე, რომ იქონიე იმედი შენი მარჯვენისა და იირსებე, დღეს ასეთი ხანაა!.. და არც არასოდეს ვიქნებით სხვისი შემყურე.. ვიცით თუ რა დაჰმართა სომხეთს სხვის შემყურეობამ!..

ი. ლუკაძე.

უკანასკნელი ცნობები.

გაზ. „ბოსფორის" ცნობით ქემალ ფაშას გადაწყვეტილი აქვს სმირნის ვილაიეთის განთავისუფლება სევრის ხელშეკრულების გადასინჯვის შესრულებამდე.

— სტამბოლიდან ქემალის კონტრაგენტები პურის ფქვილს მცირე აზიისკენ ეზიდებიან.

— სტამბოლის ცნობებით ერთა ლიგას საბოლოო კამისია, რომელიც მცირე ერების (რუსეთის ტერიტორიაზე აღმოცენებულის) საკითხს განიხილავს. სომხეთის საკითხს სრულებით არ დასვამს.

— ქ. ვენაში მეტად გახშირდა დამშევის ნიადაგზე სიკვდილი.

— პოლონეთის ფრონტზე საბჭოთა მთავარ სარდალმა ტროცკის განუცხადა, რომ სასურველია წითელ არმიაში გერმანელ ოფიცერთა რიცხვი გამრავლდეს..

— „ყუბანსა დონსა და საერთოდ კავკასიის ასპარეზზე [illegible] ...ელვის სისწრაფით იშლება. ჯარი თავის ნებით მიდის — [illegible].

უცხოეთი.

სპარსეთი

ინგლისელებს სპარსეთის ყაზახები განუიარაღებიათ, დივიზიის უფროსი სტაროსელსკი და მისი თანაშემწე ფილიპივი დაუტუსაღებიათ. რუს ოფიცრებს უბრძანეს დასტოვონ ორი კვირის განმავლობაში სპარსეთი. მიზეზათ ასეთ განკარგულებისა და მოპყრობისა იმას ასახელებენ, რომ ქ. თეირანში ოფიცრებმა ღალატი ჩაიდინეს ინგლისის სარდლობას არ დაემორჩილენ.

რუსეთი

ცენტრალი რუსეთში დიდი მოუსავლობაა, მოსალოდნელია შიმშილი საბჭოთა მმართველობა იმედებს განაპირა კუთხეებზე ამყარებს. „პრავდა" სწერს: მშრომელთა იმედი მიმართულია განაპირა კუთხეებისაკენ, საიდანაც შიდა რუსეთმა სასურსათო დახმარება მიიღოს. განსაკუთრებული როლი ამ მხრით დაეკისრება ციმბირს. ციმბირში უნდა შევროვდეს 110 მილიონი ფუთი პური.

ახალი ამბები.

ფრონტისთვის. ბათომის ახალ გაზდა კომლერალით. ხორო ვარ. სიმონიშვილის ლოტბარობით ჩამოსვლის საშობოთ ყველა ეზოებს „ალილო" მღერით. მთელი შეგროვილი ფული გადეცემა ფრონტის დამხმარე კომიტეტს.

ტუსაღების გაგზავნა სამუშაოთ თანახმათ ქალაქის გამგეობის თხოვნისა ციხის უფროსმა იაშვილმა სამუშაოზე გაგზავნა ტუსაღები.

კოლექტიური ხელშეკრულება. პროფესიონალურ კავშირთა საბჭომ წარუდგინა სასტუმროების, რესტორანების და ყავახანების პატრონებს კოლექტიური ხელშეკრულება ხელზე მოსამსახურეთა პროფ. კავშირის სახელით. ხელშეკრულება მთლიანათ მიიღეს გარდა ერთი მუხლისა, რომელშიაც პროცენტულ გამორიცხვაზეა ლაპარაკი და რომელიც კანონით ნაგულისხმები არ არის.

განმარტებამ ეს ეჭვები გაფანტა და ამ რიგათ ეს კანონი ვრცელდება სახელმწიფო მუშა მოსამსახურებზედაც.

გარდა 14 აგვისტოს კანონისა. დამფუძნებელმა კრებამ გამოაქვეყნა კანონი ჯარში გაწვეულთა შესახებ — თავის თავად ცხადია თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ამ კანონს იმ კონტიგენტისთვის, რომელსაც სამშობლო ქვეყნის დასაცავათ ვიწვევთ იარაღის ქვეშ.

გარდა ამ კანონებისა შრომის სამინისტრომ 1920 წ. განმავლობაში გამოაქვეყნა მრავალი ცირკულიარები, რომლებსაც ეხება მუშათა მდგომარეობას და რომლებიც შეიქმნა გარკვეულობა იმ დეკრეტებში, რომლებიც როგორც ვსთქვით ასე ნაჩქარევათ იყო გამოცემული.

სხვათა შორის გასულ წელს ერთი დიდი ინსტიტუტი ეს მომრიგებელი კამერა როგორც ცენტრში ისე პერიფერიებში მკვიდრ ნიადაგზე დადგა — თუმცა კამერის მოქმედების ინსტრუქცია საბოლოოთ გამომუშავებულ არ არის მაგრამ წინასწარი მუშაობა იმდენათ მრავალ ფეროვანი და ნაყოფიერია, რომ ეხლა საბოლოო ინსტრუქციის შემუშავება ზედმიწევნით ადვილი ხდება უნდა აღვნიშნოთ აქ ერთი მნიშვნელოვანი დაწესებულება სატარიფო პალატის ზედმიწევნით ნაყოფიერი მუშაობა გასულ საანგარიშო წელიში — სატარიფო პალატამ შესძლო თითქმის ყველა დარგებში მოეხდინა ხელფასის ფიქსაცია და ნიველიროვკა სატარიფო პალატა გასულს წელს თანდათანობით და ბეჯითათ ატარებდა ცხოვრებაში იმ დებულებას, რომ იმ სახელმწიფოში სადაც სათავეში სოციალისტებია და მაშასადამე სადაც ყველაფერი მიმართულია მომავალ სოციალისტურ წყობილებისთვის შესაფერ პირობების შექმნისაკენ, შეუძლებელია ძველი კაპიტალისტურ ქვეყნების მეთოდების ხმარება — ჩვენს მდგომარეობაში ყოველ დღიური მოთხოვნილებანი მუშათა კლასის შეფარდებული უნდა იქნეს მის საბოლოო მიზანთან ამ გზას დაადგა სატარიფო პალატის ხელმძღვანელი. შრომის სამინისტრო გასულ წელში ჯამაგირის ერთ დონეზე დაყენებით, ხელფასის უკონტროლო აწევის აღკრძალვამ სახელმწიფო გადაარჩინა ფინანსიურ კრიზისიდან და სრულ დანგრევიდან.

სამინისტრომ გასულ წელს შეიმუშავა ახალი საანგარიშო წიგნაკები მუშა მოსამსახურეთათვის და ცირკულიარულათ დაავალა შრომის კომისარიატს მისცენ პასუხისგებაში ის დამქირავებელნი, რომლებიც ხსენებულ წიგნაკებს არ შეიძენენ.

16 აპრილის ცირკულიარულით სამინისტრომ განმარტა, რომ დაქირავებულთა და დამქირავებელთა შორის მიღებული შეთანხმება, რომელიც მოხდა შრომის კომისარის მონაწილეობით მხარეებისთვის სავალდებულოა

ამავე რიცხვის ცირკულიარით განმარტა, რომ შრომის კომისრები შეიძლება მოწვეულ იქნეს მომრიგებელ კამერის სხდომაზე რომელიმე მხარის მოთხოვნით, როგორც მცოდნე პირი.

აქ არ მიგვაჩნია საჭიროთ მოყვანოთ ცირკულიარები და განმარტებისანი რომელიც სამინისტრომ 1920 წ. გამოსცა. ნათქვამიდანაც სჩანს თუ რა დიდი ნაბიჯი გადაუდგამს წინ საქართველოს გასულ წელს მუშათა კანონმდებლობაში.

აქვე არ შეგვიძლია არ აღვნიშნოთ გაკვრით ერთი ფრიად მნიშვნელოვანი დაწესებულება მუშათა მაგიდის მოღვაწეობა საანგარიშო წლის განმავლობაში თუმცა პირდაპირი კავშირი არ აქვს კანონმდებლობასთან, მაგრამ ის იმდენათ შესანიშნავი დაწესებულებაა რომ ზედმეტი არ იქნება ორიოდე სიტყვით მისი მოქმედების მოხსენება.

როგორც ვიცით მუშათა მაგიდის მიზანია მიწოდება მუშა კლასისთვის პირველ საჭიროების საგნების ნიტურით და იაფ ფასებში, რათა ამით ბოლო მოუღოს ხელფასის გადიდებას, და მაშასადამე ქაღალდის ფულის უსაზღვროთ ბეჭდვას. ამ მხრივ საქართველო უნდა ჩაითვალოს მაგალითად, რადგან ასეთი დაწესებულება არც ერთ სახელმწიფოში არ არსებობს. მუშათა მაგიდა დაარსდა თფილისში 1919 წლის დამლევს. გასულ წელს ეს ორგანიზაცია გაფართოვდა და ეხლა ის არსებობს რესპუბლიკის თითქმის ყველა დიდ და პატარა ქალაქებში აწვდის სანოვაგეს მუშათა კლასის დიდ უმრავლესობას.

გასულ წლის შრომის სამინისტროს განკარგულებით შესდგა საქართველოს უბედურ შემთხვევის დროს დამზღვევი საზოგადოება, ნაცვლად არსებულ კავკასიის საზოგადოებისა — ამ საზოგადოებას ხელმძღვანელობს სამინისტრო და მისი ორგანოები ადგილობრივათ.

ბათუმის ოლქს საქართველოს შეერთებასთან ერთად სამინისტრომ მიიღო ზომები რესპუბლიკის კანონების ოლქზე გავრცელების შესახებ ამ მხრივ სამინისტროს და მის წარმომადგენლებს აქ ხვდებოდა გზაში ერთგვარი სიძნელე გასული ორი წლის განმავლობაში ბათუმის მუშათა მოსამსახურენი სულ სხვა ტრადიციებით ცხოვრებდენ ვიდრე საქართველოს მუშათა კლასი. იმ დროს როცა საქართველოში მუშათა კლასი უკვე ამაღლებული იყო იმ სიმაღლემდი, რომ ის გმირულათ იტანდა ყოველ ვარ გაჭირვებას უხამებდა თავისუფალ დღიურ მოქმედებას მის საბოლოო მიზანს — აქ ბათუმში სხვა და სხვა საოკუპაციო ძალების შექმნებით თუ ზოგ ხელმძღვანელების პოლიტიკით მუშათა კლასი საბოლოო მიზანს ანაცვალებდა წუთიერ მოთხოვნილებებს და ეფემურულ კეთილდღეობას. და რადა გასაკვირველია რომ მათ გაუძნელდებოდათ შეგუება ახალ წესებთან. მაგრამ აქაც სძლია შეგნებული ნაწილის სალმა პროლეტარიულმა ინსტიქტმა და დღესაც აქ, ბათუმშიაც აფრიალებულია დროშა გათვითცნობიერებული მუშებისა....

1920 წელმა საქართველოს მუშათა კანონმდებლობა საგრძნობლათ წასწია წინ..

14 აგვისტოს კანონი ამ კანონმდებლობის ერთ საუკეთესო და შესანიშნავ აქტათ უნდა ჩაითვალოს — ჩვენ იმედი გვაქვს რომ მუშათა კლასი არ შეჩერდება ამაზე და მომავალში ახალი კანონების მოცემით და ძველის გადამუშავებით შექმნის საუკეთესო პირობებს მისი საბოლოო მიზნის განსახორციელებლათ.

ა.

ბინების აღწერა. ქალაქის გამგეობის ამწერლები 4 იანვრიდან შეუდგენ ბინების აღწერას.

ამ უკანასკნელ დროს ქ. ბათომში სხვა და სხვა პირები სისხლის სამართლის მილიციის სახელით ახდენდენ ჩხრეკას, იხოულობდენ მცხოვრებთაგან პიროვნების მოწმობას ასეთმა შანტაჟისტებმა პიროვნების მოწმობა მოსთხოვეს თვითონ სისხლის სამართლის მილიციის უფროსს არჯავენიძეს. ამ უკანასკნელი შანტაჟისტები დააპატიმრა.

ზია ბე აბაშიძე გუშინ უნდა გამგზავრებულიყო ანგორაში.

თავდაცვის საბჭოს დადგენილებით ჯარში გაწვეულნი ფოსტა ტელეგრაფის მოსამსახურენი ჯარიდან მივლენილ იქნებიან ფოსტა ტელეგრაფში თავის სამსახურის შესასრულებლად.

ამ ბოლო დროს ქ. ბათომში შედარებით შემცირდა ქურდობა და თავდასხმები.

... ოლ ის უფროსი პ. მიქაბერიძე გან ა ... ... ლს მიუყვეს, რომ ... ... ცნობილი ყაჩაღები, დაპატიმრების დროს იკლულ იქმნა ერთი ძველი ყაჩაღთაგანი.

გერმანიის ელჩი დოქტორი შრაური გუშინ წინ საგანგებო მატარებლით თბილისს გაემგზავრა.

მთავრობის განსაკუთრებულ რწმუნებულის რ. ა. გენ. მდივანმა საახალწლო მილოცვის დეპეშა გაუგზავნა ბათომის ადმინისტრაციის ყველა წევრთ.

დღეს შმაევსკის თეატრში ბათომის წარმოდგენების მმართველი წრის მიერ წარმოდგენილი იქნება „ორი გმირი“ ჯარისთვის

ნავთ სადგურში

— „იუნო“ შეუდგა საქონლის გადმოტვირთვას.

— გემი „პარკო პურელიო“ პირდაპირი რეისით მიდის კონსტანტინეპოლში.

4 იანვარს გაემგზავრა სოხუმში გემი „თამარ მეფე“.

შავი ზღვის რადიო.

მოსკოვის რადიოს სიტყვით ქ. ბათომში არეულობაა, რის გამოც ინგლისელებმა თავის ძალებს უბრძანეს, რომ სტამბოლიდან წამოვიდენ არეულობის ჩასაქრობად.

კარლ კაუცკის გამგზავრება.

გუშინ გემ. ფრანც. ფერდინანდით უნდა გამგზავრებულიყო ევროპაში კარლ კაუცკი და ლუიზა კაუცკისა მის გასაცილებლად დილიდანვე დიდი მზადება იყო როგორც მუშათა შორის ისე ოფიც. წრეებში. კარლ კაუცკის ელოდენ თავის ორგანიზაციაში ახალ გაზდა მარქსისტები.

პატარა ფელეტონი.

ქართველი მსახიობის დღე.

ჩემს ყმაწვილობაში არა ერთი და ორი ასეთი დღე მახსოვს. ისე ფართე მაშტაბით იდგმებოდა წინეთ ასეთი დღეები, რომ, მახსოვს თანამშრომლები ვერ ვასწრებდით ანგარიშის დაწერას მეორე დღისათვის. რედაქტორი მუდამ ბუზღუნებდა, რატომ ყველაფერი არ ასწერეთო.

მე დიდი გულის ფანცქალით მოველოდი ამ დღეს.

ჯერ იმიტომ, რომ მე ცოტათი „მოვისცენისმოყვარეებ“ და ქართველ მსახიობის დღეს ჩემ დღეთაც ვთვლი. მართალია, მონაწილეობა არ მიმიღია, მაგრამ ეს მხოლოდ ჩემი მორცხვობის და დღის მომწყობთა ინიციატორობის ბრალია

ამას გარდა „ბათომის ცხოვრების“ რედაქციამაც დამავალა ანგარიშის დაწერა და მეშინოდა არრა გამომრჩენოდა შეუნიშნავი:

1 იანვრიდანვე შეუდექი სამზადისის ძებნას, მაგრამ ვერსად ვერაფერი ვერ ვიპოვე. ქალაქის გამგეობაში მითხრეს, ერთი შვიდჯერ დანიშნეს აქ კრება, მაგრამ არც ერთჯერ არ შედგაო.

ასე ვიცადე 2 იანვრამდე.

კვირას საღამოს 8 $^{1}/_{2}$ საათზე გამოვიდა აფიშა, რომლიდანაც გავიგე რომ, შმაევსკის თეატრში შესდგება ქართველი მსახიობის დღე რუს-მსახიობების მონაწილეობით; დასაწყისი სრულ 8 საათზე.

კოკისპირულათ სწვიმდა, მაგრამ გადავდევი თავი, გაუყარე ხელი ხელში კასიანე ღრუშიძეს და გიორგი ჩიკაშვილს, რომლებსაც ქოლგა დარშიც და ავდარშიაც კლავზე ჰკიდიათ, და გავემგზავრეთ თეატრში.

დაახლოვებით 11$^{1}/_{2}$ საათზე ფარდის წინ გამოჩნდა ახოვანი, ლამაზათ გაპარსული ყმაწვილი, რომელშიაც მაშინვე ვიცანი აკაკი ფაღავა.

აკაკიმ მცირე სიტყვით მიმართა საზოგადოებას, აღნიშნა ქართული სცენის ისტორიის უმთავრესი მომენტები დავით ალმშენებლიდან დ წყებული და გიორგი ერისთავით დასრულებული. წაგვიკითხა ყიფშიძის თეორიიდან ის ადგილი, სადაც ახსნილია განსხვავება კომედიასა და ტრაგედიის შორის: შემდეგ აგვიხსნა, რომ თეატრი შეიძლება იყოს უაღრესათ ესტეთიური და გარყვნილიც, როგორც ადამიანი არის პატიოსანი და ზნე დაცემული, როგორიცაა მაგ. „ცისფერ ყანწელები.“

დღევანდელი ჩვენი თეატრი ორ დგას თავის სიმაღლეზე. მე ავამღლებ მას; საამისო ნაბიჯი უკვე გადავდგი თბილისში. მართალია სახელმწიფო დასიდან გარბიან მსახიობები მაგრამ ეს მხოლოთ და მხოლოთ მათი აზიატობით აიღსნება.

ბოლოს როგორც იყო გაათავა მოხსენება აკ. ფაღავამ და აიწია ფარდა. გამოჩნდა „სიზმარი კოშკში“.

პიესა საკმაოთ კარგად ჩატარდა. ერთმა რამ მიიქცია ჩემი ყურადღება: განათებამ. რეჟისორმა და ტეხნიკოსებმა სწორეთ სასწაული მოახდინეს. ზღაპრულ კოშკში განათებაც ზღაპრული იყო მე მაგალითად არ ვიცოდი თუ ელექტრონის სანთლით ანთება შეიძლებოდა. მეორე როცა მალხაზი დახაწოლათ ემზადებოდა ცუდ მდგომარეობაში ჩავარდა. სანთელი უნდა გაექრო, მაგრამ სანთელი მეტათ მაღლა ეკიდა. მალხაზმა მოწყენილი თვალებით შეხედა სანთელს და სანთელიც თითქო, მიხვდა მის გულის ნადებსო, მაშინვე ჩაქვრა. ნასიამოვნები მალხაზი წამოწვა ლოგინზე და სიზმარში სატრფო გულში მიიკრა რასაკვირველია ამას არავითარი „პოლიციური“ შედეგები არ მოყოლია, რაც სრულიად წარმოუდგენელია თანამედროვე ახალგაზრდობისათვის.

საინტერესო საყურებელი იყო გრიგორიევას გამოსვლა.

მოგეხსენებათ, რომ ჩვენი ხალხი თითქმის კარჩაკეტილობაში გაზრდილი და როცა ნახევრათ ტიტველი მსახიობი დაინახეს სცენაზე, ასე წარმოიდგინეთ მოხუცებულებმაც კი თავი ვერ შეიკავეს.

ხოლო როცა სეხვეი ბარტენიევმა „ახმედკა“ იმღერა ბევრმა თავზე ხელი მოისვა. ამბობენ ალაგ-ალაგ შენიშნეს კიდეც რქებიო. პირადათ მე არ დამინახავს.

დიმოვის „ძალთა სამართალში“ და „ბათომის აფთიაქში“ ბევრმა იხილა მეგობრები და ბევრი იცინეს —ცნობილია, რომ ადამიანს მეგობრის ნახვა სიამოვნებას გვრის.

იოიკო ქურხულის მუსიკით დამტკბარი სიამოვნებით ჰუკჰუკებდა ჩვენი საზოგადოება; უცბათ სცენაზე გამოჩნდა არაბულათ მორთული ყმაწვილი და უბძანა მსახიობებს: ბაჩადით და დაერიეთ საზოგადოებასო.

წამის უმალეს სხვა და სხვა ჯურის ხალხი დაერია საზოგადოებას „პ ო დ ნ ო ს ე ბ ი თ“ და გაზეთებით. გაზეთს ესროდენ-ხოლმე, ხოლო როცა მოქალაქე თავდასაცავათ ხელს გაიშვერდა „პოდნოს“ შეუშვერდენ. მოქალაქეებმა ვერ გაუძლეს „მონგოლია“ შემოსევას და გადიხადეს 65.000 მანეთი კონტრიბუცია. გამარჯვებულმა მსახიობებმა მხიარულათ ჩაატარეს „დარიბაზის გასაჭირი.“

— ასე დასრულდა ბათომში ქართველ მსახიობის დღე.

გრ. სლუ აინი.

სოფ. დიდი—ჯიხაიში.

ძველადგანვე ეს სოფელი ცნობილი იყო კულტურულ მისწრაფებაში, ძველ რეჟიმის დროს აქ დაარსდა სამკითხველო, რომლის გარშემოც მაშინ მთელი აქაური ინტელიგენცია შემოიკრიბა, წიგნებიც მოაგროვეს გამოიწერეს ყველა გაზეთები სასწავლო ნივთები შიგ მუშაობაც სასურველ დონეზე დააყენეს მაშინ და ეს სამკითხველო დიდი სამსახურს უწევდა ამ ვეებერთელა სოფელს. დიდი ჯიხაიშის სამკითხველოთი სარგებლობდენ აგრეთვე მახლობელი სოფლები, მაგალითად პატარა ჯიხაიში და სხ.

საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების დღიდან კი კვდება ეს სამკითხველო, შიგ თითქმის არავინ შედის, გაზეთებს აღარ იწერენ ყველა ჩამოეცალა ამ სამკითხველოს, ჩვენ კი გვგონია, რომ დღეს უფრო მეტია აქვს სამკითხველოს სამუშაო ვიდრე ოდესმე ქონდა. დღეს უნდა სწარმოებდეს სისტემატიური მუშაობა ხალხის გათვითცნობიერებისთვის და სამწუხაროა, როცა ასე არ ხდება. ჩვენ მოუწოდებთ დიდი ჯახაიშის მრავალ ინტელეგენციას მიაქციოს ყურადღება თავის სამშობლო სოფელს და კვლავ აღადგინოს აქაური სამკითხველო

დიდ ჯახაიშის ინტელიგენციას ერთი კარგი სამკითხველოს შენახვა შეუძლია. სოფლის უბრალო ხალხშიც ხშირად გაისმის უკმაყოფილება, რომ მას ინტელიგენცია ძველი რეჟიმის დროს, უფრო ყურადღებით ეპყრობოდა, დღეს ინტელიგენცია მას სრულიად განშორდა და ერთი სამკითხველოც კი ვერ შეარჩინა.

აქაურმა ინტელიგენციამ თავის დანაშაული უნდა გამოასწოროს ხალხისადმი.

აქაური.

ხია

შემომწირველთა ფრონტის სასარგებლოდ.

ფურცელი № 5: ბ-ნნი ვოლფენზონის, მატიევჩის, პილოიანის მნდოიანცის:

შემომწირველნი: ამხ-ბა „არაქსი“ —30.000 მან., იტალია კავკასიის გამანაღდებელი ბანკი—10.000 მ., ი. შამისსო—10 000 მ., შიუსკ. სავაჭრო კომპ ნია—5.000 მ., ამხ-ბა პირლიკ—5 000 მ, ამიერ კავკასიის სავაჭრო-სამრეწველო ამხ-ბა —5.000 მ, «ამერიკორი»—5 000 ამხ-ბა «პორტი»—5.000 მ., ... რანც»—5.000 მ., ... —10.000 მ., თ. ა. მატიევჩი ამხ-ბა ... 50.000 მ., ... ვიჩი და ამხ: რწმუნებულნი ძირითადის ამომღებ-დამმუშავებელ კასპიის საზოგადოებისა—50 000 თ. მატიევიჩ და ამხ-ბა რწმუნებულ შიბაევის და კომპ. ფირმისა (ანგლო-საქსონ ნავთის კომპ.)—200.000 სავაჭრო სახლი ძმ. არვანიტი ... —50.000 მ., „კავკასი და მერკური“—50.000 მ., კონტორა მო... სის—50.000 მ., იტალიის სანა... ნო საზოგადოება—50 000 მ., ... პიის საზოგადოება ნავთისა და ... რობისა—100.000 მ., ა. ი. მან... შევის და კომპ.-ის ნავთის სამრეწ... ლო საზოგადოების გამგეობის მ... დობილობით—150.000 მ., ამხ. ძმ ნობელებისა—200.000 მ. ... მანი—50 000 მ, ქარხანა მა... —150.000 კოლონიალი—100.0... საზ-ბა პაკე—50.000 მ., ძ. ივან... ნი—100 000 მ., ბრიტანია-ბა... სავაჭრო-სანაოსნო საზოგადო... —100 000 მ., უსახელო საზოგადო... ება ლილლი, ბონიერი და კოლო... ბი: ბათომის განყოფილება—50.0... მ. ს. მანუილიდისი—50.000 ... ლლოიდი ტრიესტისა—50.000 ... „ტოვტრამნზიტის“ ამხანაგობის ... გეობა (ვაჭრობის გასანვითარებლ... ამხ-ბა)—50.000 მ, ძმ ფოს ტი... პულო ბათომის განყოფილება კ. ... ხრისშოიდის მინდობილობით —100 000 მ., უსახელო საზო... დოება ვაჭრობა მრეწველობისა «... ალმოსავლეთი“—10.000 მ, აკკ... ნერ. საზ-ბა რილსკის მემკვიდრე... ბის—100 000 მ., მ ი ბიხოვსკ... ფირმა „მაზუთის“ მინდობილობ... ანგლო-საქსონ. ნავთ. მრეწ... —200 000 მ., ვოლფ კაპ... —100 000 მ, ოლუემ—100.000

რედაქტორი **კ. ქავთარაძე.**

დაიკარგა

შაბათ მიხეილის-ძე თავდადიშვილ... სამხედრო უწყ ბიდან მიღებულ... თავისუფლების და სამსახურის ნ... სხა 1895 წ. დაბადებულისა. საფ... 200 მან. თამასუქის სამი ბლან... ხელმოწერილი.

ჩაითვალოს გაუქმებულად.

3—3

ბათომის ქალაქის გამგეობა

ამით აცხადებს, რომ ყველა ის ექიმები, რომელიც აქიმობენ გადამდ... სენიან ავადმყოფებს კერძო ბინებზე ვალდებულნი არიან დაუყონე... ლივ აცნობონ

ქალაქის თვითმართველობის მედიკო-სანიტარული განყოფილებას

თვითეული ასეთი შემთხვევა, ავადმყოფის დაწვრილებითი მისამართის ჩვენებით. ვინც ამ განკარგულებას დაარღვევს მის წინააღმდეგ მიღებულ იქნება სასტიკი ზომები.

ქალაქის გამგეობა.

დავკარგე

მე, არითიუნ მინასიანმა, ამერიკაში მიღებული პასპორტი ორი სურათით. პოვნელს ვთხოვ დამიბრუნოს, მიიღებს ჯილდოთ 5000 მ. წინააღმდეგ ჩაითვალოს გაუქმებულათ.

მიხაილოვის ქ. ბორჟომის ნომრები.

(3—3)

საღვინე გასტრონომიული მაღაზია

იუილდევა

დაწმენდილ დაცდილი ნამდვილ იამაის რომი კონიაკი „IMPEPIAL“ და სხვა სასმელები მაღალი ღირსებისა.

სავაჭრო სახლი **ძმ. სესიაშვილებისა და ამხ.**

25—2

... სტამბა ... მიხაილოვის ... №21 ბათომი.